

Tips en Trucs voor het overzetprogramma KlavarScript.

Zoals op de KVN website al is aangegeven is het door Marco v.d. Kolk ontwikkelde programma een uitstekend programma om Traditionele muziek naar Klavar over te zetten. Toch zullen er, zoals ook in andere programma's, hier en daar toch wat onvolkomenheden voorkomen en misschien klein bugs die vraagtekens oproepen.

Vandaar het idee om wat Tips en Trucs te verzamelen die verschillen gebruikers van KlavarScript in de loop van de tijd hebben gevonden en die de eventuele onvolkomenheden alsnog kunnen oplossen.

Hierna volgt een aantal Tips en Trucs onder de hoofdstukken:

Algemeen

Noten

Notenbalk

Tekst in de muziek

Als er leden zijn die ook hun ideeën op papier gezet hebben hou ik me aanbevolen om die Tips en Trucs later ook weer in deze lijst op de KVN website te zetten zodat andere leden er ook gebruik van kunnen maken.

leunis.padmos@hetnet.nl

Algemeen

1. Van KlavarScript naar Pdf.

Maak gebruik van gratis te downloaden programma's om een Pdf-bestand te maken.

BV. Cute PDF Writer of PDF 995 of anders.

Als zo'n programma geïnstalleerd wordt plaatst dat programma zich bij de printers.

Als je nu een programma onder Windows gebruikt (bijv. KlavarScript) geef je gewoon de printopdracht voor het muziekstuk in KlavarScript. Als je dan het venstertje (met printers) ziet moet je bovenaan, bij de keuze voor de printers, kiezen voor de Pdf printer. Dat is als het ware ook een nieuwe printer geworden die je net als een gewone printer kunt gebruiken.

Je document wordt niet echt geprint, maar je kunt het Pdf-bestand dan ergens in een map opslaan.

LET ER WEL OP dat je aangeeft dat de muziek in het **Zwart** geprint moet worden. Doe je het in kleur dan heeft een eventuele drukker daar problemen mee.

2. Van e-mail naar Pdf.

Een idee dat niet direct maar indirect met het overzetten te maken heeft.

Namelijk, hoe bewaar ik de tips die regelrecht in een e-mail staan en waarvan ik een bestand wil maken zodat ik een back-up kan maken.

Vanuit Outlook Express is dat met dank aan Microsoft (maar niet heus!) nog steeds een hele klus. De les die je hieruit eigenlijk kunt leren is, maak altijd een bijlage in Word.

Maar in het geval van een regelrecht in Outlook Express geschreven tekst:

Via afdrukken kun je dan van de volledige tekst van de e-mail (eerst selecteren) een Pdf-bestand maken dat in een map wordt opgeslagen en waarvan een back-up gemaakt kan worden.

3. Problemen bij uittrekken van pagina's

Soms zijn er wel eens probleempjes met het uittrekken van de muziek in KlavarScript naar een volgende pagina. Normaal gesproken gaat het wel goed maar soms wil het wel eens fout gaan en dan heb je te maken met een vastloper.

Navraag bij Marco leverde het volgende op:

1. Het uittrekken naar een volgende pagina heeft volgens Marco niet te maken met de situatie van waaruit gestart wordt (niet uittrekken; volle balk; volle pagina).
2. Wat wel een oorzaak zou kunnen zijn is het feit dat met meerdere wijzigingen achtereen er meerdere opmaakcodes in het document komen die KlavarScript in de war kunnen brengen.
3. Controleer dan in 'Muziekelement' of er maar 'één' 'Maatinstelling' (tjindeling ?) in het bestand staat.

PS. De eerlijkheid gebied me om te zeggen dat ik niet precies weet waar ik naar moet kijken. Misschien weet één van jullie dat.

Noten

1. Noten omkeren

Op het gevaar af dat de volgende tip bij een aantal Klavaristen niet in goede aarde valt, noteer ik deze tip toch maar. Iedereen kan altijd zijn eigen keus maken. Zoals waarschijnlijk bekend is het de gewoonte om in klavar (in verband met het tellen) de maten zo veel mogelijk dezelfde grootte te geven. Zeker per balk. Maar over de pagina wil dat in KlavarScript wel eens iets anders uitvallen.

Bij heel snelle passages kan het dan (vooral bij afwisselend zwarte en witte noten) voorkomen dat de noten over elkaar genoteerd worden.

Een oplossing kan dan zijn om voor de zwarte noten gebruik te maken van de omgekeerde zwarte of witte basnoten van de accordeon.

Dat is mogelijk met KlavarScript en Transcript.

Dat heeft ook het voordeel dat de noten in de snelle passage regelmatig worden verdeeld.

Het idee hierbij is dat de notenstukken (zeker in de snelle passages niet worden waargenomen; het oog richt zich op de noten).

2. Vervolg op de tip noten omkeren.

Eén mogelijkheid om bij klavar in snelle passages de noten niet over elkaar te laten vallen is gebruik te maken van de omgekeerde noten van de accordeon in het symbolenmenu.

Een andere mogelijkheid die voor meer spelers misschien wat gemakkelijker is te aanvaarden, kan het plaatsen van een aantal noten in het midden van de stok bij snelle passages zijn.

Dat gaat als volgt:

1. Plaats de cursor op de betreffende noot.
2. Klik op de rechtermuisknop.
3. Klik met de linkermuisknop op eigenschappen.
4. Klik op de pijl naast Normaal.
5. Klik op stokhoogte.
6. O.K.

3. Versieringsnootjes boven de balk

1. Klik op wijzig noten.
2. Klik ergens in de muziek (op of tussen een lijn) met de rechtermuisknop.
3. Klik op symbool invoegen.
4. Klik bij majeursymbool op de blauwe pijl naar beneden,
5. Klik op klavar voorslagnoot.
6. Ok.
7. Klik op Selecteren en aanpassen muziekelementen (schuine pijl links boven).
8. Dit is de manier hoe een klavar voorslagnoot binnen de muziek geplaatst wordt.
9. Omdat de voorslagnoot nu een symbool (blauw) is kun je deze noot schuiven waar je wilt en dus ook boven de notenbalk.

4. Arpeggio's op de juiste manier noteren.

In KlavarScript kunnen arpeggio's geplaatst worden.

Er is echter bij het plaatsen van arpeggio's een kleine onvolkomenheid.

De hoogste noot (stok) van een arpeggio wordt **onder** de tel (lijn) geplaatst. NIET JUIST.

De hoogste noot (nootstok) moet **op** de tel (lijn) geplaatst worden.

Dat is op te lossen door het akkoord dat veranderd moet worden in een arpeggio te verwijderen en de noten van het akkoord opnieuw boven de tel (lijn) te plaatsen met een aangeklikt raster van 8.

Als daarna het arpeggio geplaatst wordt zal de hoogste noot wel op de tel (lijn) eindigen.

5. Vervolg op arpeggio op de juiste manier plaatsen.

Bij het plaatsen van een arpeggio (in dit geval in KlavarScript met het raster 8) kan het voorkomen dat je als gevolg van een foute plaatsing het arpeggio akkoord wilt verwijderen. Dan kan zich het probleem voordoen dat het arpeggio schijnbaar verdwenen is en bij het plaatsen van de nieuwe noten zijn er dan nog overblijfselen van het arpeggio achtergebleven. Oplossing:

1. Verwijder (del.) altijd EERST de stok van het arpeggio en daarna pas de noten !!

Na e-mail correspondentie met Marco kwam ik hier achter.

Dus vragen aan Marco kan helpen.

6. Het opnieuw plaatsen van triolen in KlavarScript

1. Het opnieuw plaatsen van triolen (of andere iolen) zal meestal voorkomen als de eerste noot van een triool niet geplaatst moet worden.
2. Zorg eerst voor een afdruk in klavar in verband met het verwijderen van de noten van de triolen.
3. Verwijder het triool (of iool) door eerst de stokken te verwijderen en dan de noten (zie voorgaande tip).
4. Maak nu opnieuw een triool.
5. Verwijder de eerste noot van het triool.
6. Eventuele er niet toe doende doorklinkstippen verwijderen.

Voor de sextool geldt hetzelfde verhaal:

1. Stokken verwijderen.
2. Noten verwijderen
3. Menu instellen op 6 Duur : bv. 1 tel
4. Het sextool plaatsen.
5. Eerste noot verwijderen.

7. Noten die in de trad. notatie over elkaar staan genoteerd.

In de trad. notatie komt het soms voor dat er noten over elkaar genoteerd worden.
2 melodielijnen.

Deze extra noten zijn voor pianomuziek niet direct belangrijk, zelfs lastig zoals ik merkte. De extra noot die je in klavar zo op het gezicht niet terug vindt zorgt er dan voor dat achter een stopteken dat na die noot wordt genoteerd ook direct daarna een doorklinkstip wordt genoteerd die niet verwijderd kan worden.

Het is dus nodig om die extra noot in SharpEye altijd te verwijderen voordat er een Xml-bestand van gemaakt wordt. Het geldt blijkbaar niet voor een Midi-bestand.

8. Problemen met stemvoeringnoten + verlengingspunten in de trad. notatie.

Dit probleem doet zich vooral voor bij noten in de trad. notatie die exact op elkaar geplaatst zijn en dan ook nog een verlengingspunt hebben. In de praktijk zullen dan allebei de noten een verlengingspunt krijgen terwijl dat voor de noot met de stok naar beneden (stemvoering noot) niet de bedoeling is.

Dan blijkt dat bij het scannen en gebruik maken van Xml-bestanden er verwarrende resultaten in KlavarScript ontstaan.

Bij het gebruik van een Midi-bestand zijn de resultaten al veel beter, maar toch.

In een discussie met Marco geeft hij aan wat er aan de hand is zoals uit onderstaande e-mails blijkt:

Op mijn vraag wat er mis gaat in KlavarScript, in de maten, waar exact op elkaar geplaatste noten + verlengingspunten staan in de trad. muziek van Lenteknopje (zie bijlage pag.1; b.v. maat 3;7;11;22 en 31) , volgt de volgende discussie tussen mij en Marco:

Als aanvulling op mijn eerste vraag meld ik Marco nog het volgende:

Marco,

Als ik in SharpEye de noot met de stok naar beneden van de noten die over elkaar zijn geplaatst verwijder en daar een rustteken voor in de plaats zet is volgens mij het probleem met het wisselen van de doorklinkstippen naar de doorverbindingen opgelost.

Dit ter informatie.

Blijft het vreemd dat het probleem niet in Transcript voorkomt en wel in KlavarScript.

Het levert extra werk in SharpEye op.

Leunis

Antwoord van Marco:

Hoi Leunis,

Ik zie dat SharpEye in het XML bestand twee nootkoppen zet, maar in een MIDI bestand maar één. KlavarScript raakt in de war van twee nootkoppen op dezelfde plek. Bij het inlezen van een bestand MIDI bestand (ook z'n eigen MIDI bestanden) controleert KS of er niet zoiets aan de hand is, en haalt dan één van de nootkoppen weg. Bij XML bestanden zit die controle er niet in. Als je bij 'muziekelementen' kijkt, zie je ook twee as-en staan (staat G#, maar dat komt omdat KS de toonsoort niet in ogenschouw neemt)

In maat drie hebben we te maken met hetzelfde probleem: Je ziet in Sharpeye al dat de noten grijs zijn (lengte klopt niet). Dat komt omdat de stok naar beneden een achtste lang is, zonder verlenging. (*die verlengingspunt staat er dan dikwijls toch*) Die verlenging geldt alleen voor de bovenste achtste. De notatie klopt eigenlijk ook niet. Meestal zie je in trad. notatie dan twee aparte nootkoppen naast elkaar staan.

SharpEye maakt er onder water twee noten van. In de XML file staan twee as-en ipv maar ééntje zoals in de notatie. Eén daarvan duurt een achtste, de andere anderhalf achtste. Het onderscheid tussen deze twee achtsten wordt in SharpEye gemaakt door gebruik te maken van stemvoering. De bovenste noten zijn stem 1, de onderste riedel in stem 2. Het XML formaat ondersteunt noteren van stemvoering per noot. MIDI bestanden niet.

Hier lopen we tegen een fundamenteel probleem met de Klavarskribo notatie aan: stemvoering. Het onderscheid dat er in de trad notatie gemaakt kan worden, lukt niet met klavar. KlavarScript heeft er ook geen ondersteuning voor. Ik twijfel ook hoe ik dit zou moeten oplossen. Je zou beide dezelfde noten op hetzelfde tijdstip moeten bekijken en daar de langste van nemen of zo. Maar dat verlies je dus wel informatie met de omzetting naar klavar. Misschien komt het niet vaak voor, dan kan je het ook met de hand doen. Wel is het dus een tip, direct na het inlezen van een XML bestand, eerst deze op te slaan en dan weer in te lezen, zodat KlavarScript geen dubbele noten heeft en je dus ook niet het probleem met verdwijnende doorklinkstippen hebt. (later zal blijken dat deze manier niet werkt).

De reden dat het dus in Transcript niet voorkomt en KlavarScript wel, zit 'm niet in Transcript of KlavarScript, maar in het gebruik van MIDI of XML in SharpEye. SharpEye kan in MIDI bestanden ook geen stemvoering kwijt en haalt dubbele noten dan weg; in XML bestanden blijven ze keurig in takt.

Mijn antwoord aan Marco:

Marco,

Nog bedankt voor je uitgebreide uitleg over de noten over elkaar, met verlengingspunten.

Ik ga Lenteknopje opnieuw uitvoeren met behulp van een Midi-bestand waarbij ik wel van te voren de overbodige punten van de onderste noten verwijder.

Safety First.

Deze manier ga ik ook als tip verspreiden onder een aantal vertalers van een clubje van 8 mensen die tips over KlavarScript verzamelen.

Leunis

Reactie van Marco + mijn reactie daarop:

Ik zou vanuit SharpEye gewoon een XML bestand gebruiken. Alleen daarna dus één keer opslaan, en vervolgens opnieuw inladen.

Ik had al zo'n vermoeden dat je dat zou gaan antwoorden. Maar... als ik doe wat jij wilt vindt ik het volgende :

1. Ik zet het Tiff-bestand in SharpEye en verbeter in eerste instantie alleen de plaatsen met de grijze noten, door hier bij de onderste dubbele noten de verlengingspunten weg te halen.
2. Soms moet ik in een maat eerst alle verlengingspunten verwijderen en dan het verlengingspunt van de bovenste noot weer plaatsen.
3. Daarna nog wat weggelaten noten erbij plaatsen.
4. Ik maak er nu een Xml-bestand van en plaats dat in KlavarScript.
5. Daar gaat het in maat 7 en 11 al mis.
6. Ik nummer nu voor het gemak de maten en maak van het Xml-bestand eerst een Midi-bestand (vernieuwd Midi-bestand)
7. Dat Midi-bestand plaats ik weer in KlavarScript en zie, als het gevolg van het DAN automatisch plaatsen van doorverbindingen, **geen idee waarom**, zijn vele doorklinkstippen verdwenen. !

Dus voorlopig hou ik het toch nog maar bij de oplossing om het via een Midi-bestand uit te voeren. Ik ben natuurlijk altijd in voor een betere oplossing.

Leunis

Reactie van Marco:

Oké, zal kijken of ik er toch wat voor kan aanpassen in KS.

Groet,

Marco van der Kolk

Hierna pag.1 in de de trad. notatie van Lenteknopje ter illustratie.

N° 10.

Lenteknopje.

Anna Ch. Verhulst.

Allegretto tranquillo.

Klavier.

dolce e sempre legato.

poco

crescendo

mf

marcato il canto

marcato il canto

Mijn voorlopige voorstel is dus dat er 2 mogelijkheden zijn om met dit soort, gelukkig niet veel voorkomende OP ELKAAR geplaatste noten met verlengingspunten, als volgt te behandelen (*veelal worden de noten niet op elkaar geplaatst, maar achter elkaar*):

Mogelijkheid 1 Verwijder in de gescande trad. notatie alle stemvoeringnoten (met naar beneden gerichte stokken van de op elkaar geplaatste noten).

Plaats in plaats van deze noten rusten. Dan is een Xml-bestand ook weer mogelijk.

Redelijk wat werk.

Mogelijkheid 2 Ga uit van een Midi-bestand zoals in Transcript gedaan wordt. Mijn idee is dan toch, is mijn ervaring, om van te voren de OP ELKAAR geplaatste noten met verlengingspunten eerst te controleren. Let er dan op dat het verlengingspunt achter de stemvoeringnoten verwijderd wordt. En dan zijn er met gebruik van Midi-bestanden geen problemen.

Het was even een lang verhaal maar doe er je voordeel mee,

9. Staccato stippen sneller plaatsen

Hierbij een tip om staccatostippen sneller te plaatsen.

Als je met SharpEye werkt, worden ze meestal meegenomen in het Xml-bestand, maar er zijn ook overzetters, die het meer handmatig doen zeg maar.

Doe het volgende:

1. Klik met de linkermuisknop op een staccatostip, die er al staat en **activeer** dit muziketeken.
2. Klik daar vervolgens met de rechtermuisknop op en kies in het rolmenu dat verschijnt: “ kopiëren”.
3. Wijs elders in het muziekstuk een noot aan en klik dan met de rechtermuisknop.
4. Kies in het rolmenu dat verschijnt : “plakken “.

Voordeel: overal krijg je op gelijke van het einde van de nootstok staccatostippen.

Notenbalk

1. Aanmaken van een nieuwe notenbalk

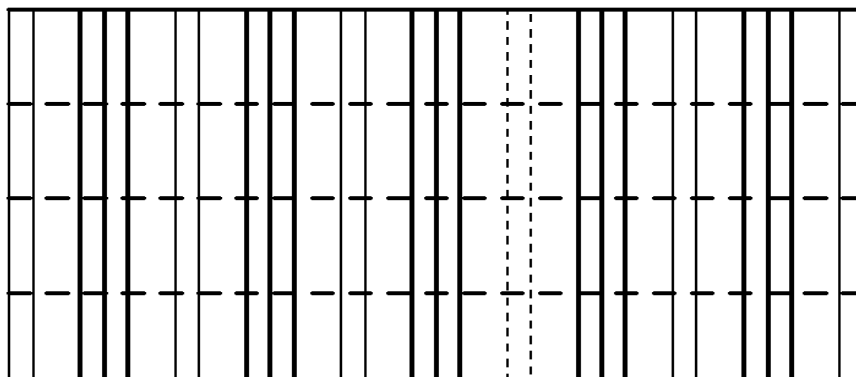
Alternatieve manier om een nieuwe notenbalk in KlavarScript te maken.

Dit is een wat andere manier dan al op de website van de KVN staat.

Enkelvoudige balk

In KlavarScript hebben alle toetsen (witte én zwarte) van het toetsenbord een nummer, oplopend van linksaf. De centrale C (de toets links van de 2 gestippelde lijntjes) is daarbij altijd nummer 60.

Onderstaand een voorbeeld van een enkelvoudige balk:

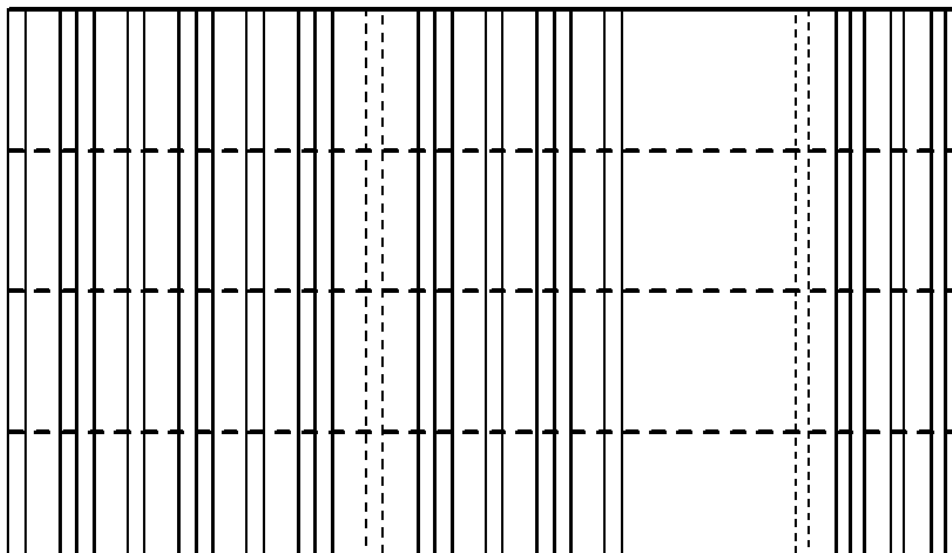
Code van deze enkelvoudige notenbalk: NL=Klavier;EN=Keyboard,24,84,1000,64

In bovenstaand voorbeeld is de meest linkse C nummer 24 en de meest rechtse nummer 84. Maar, ook als je in de code van het nummer 24 nummer 28 (= de e, de noot rechts van de twee strepen) zou maken, verandert er nog niets in het beeld omdat Klavarscript een blokje van 2 of 3 lijnen laat zien zodra een noot wordt gevraagd die in dat blokje staat of daaraan grenst.

Als je, in bovenstaand voorbeeld een noot zou invoeren die ten opzichte van de linkse C (= nummer 24) één toets lager is, een B (= nummer 23) zou Klavarscript onmiddellijk het groepje van 3 lijnen laten zien dat daar bij hoort.

Het nummer 1000 geeft de witruimte aan rechts van de notenbalk tot aan de volgende notenbalk. In bovenstaand voorbeeld is dat de ruimte tot aan de volgende complete notenbalk. Codes voor samengestelde notenbalken zien er ook samengesteld uit. De code voor klavier met solo ziet er bijvoorbeeld als volgt uit:

NL=Klavier;EN=Piano,24,84,1000,64:Solo,60,80,700,51 (zie ook het voorbeeld hieronder). Deze code definieert dus 2 notenbalken, één van toets 24 tot en met toets 84 en de andere van toets 60 tot en met toets 80. Opmerking verdient het laatste getal in elk van de definities: 64 respectievelijk 51: zoals ook in het voorbeeld is te zien, is dit een aanduiding van het formaat van de notenbalk. De noten nemen automatisch de daar bij horende grootte aan. De solobalk is dus iets kleiner uitgevoerd dan de pianobalk.

De code van een gekozen sjabloon is als volgt te raadplegen en aan te passen:

- Klik op Bewerken en vervolgens op Muziekelementen
- Bovenaan staat achter Filter: in het venstertje standaard: Alles
- Klik op het pijltje aan de rechterkant van het venstertje, zodat de andere keuzemogelijkheden zichtbaar worden
- Kies dan en klik op Alles (inclusief sjabloon)

- Scrol naar beneden tot je in de kolom Type het woord KS: Balksamenstelling (met eventuele toevoegingen) ziet.
- Klik op dat woord Balksamenstelling en klik onderaan op Aanpassen
- Klavarscript vraagt of u nu een MIDI apparaat wilt selecteren. Klik op Nee.
- In het venstertje dat dan wordt geopend, verschijnt de code. Ter plekke kunt u die dan naar wens aanpassen.
- Klik dan op OK en op Sluiten en de aangebrachte aanpassingen verschijnen meteen op uw scherm.

2. Opgedeelde maten in de trad. notatie

1. Een aantal componisten hebben de voor Klavaristen (i.v.m. het scannen) vervelende gewoonte om aan het einde van een muziekbalk de maat op te delen (doorgesneden maat). De maat aan het einde van de balk wordt dan open gelaten (geen maatlijn). Bv. 3 tellen aan het einde van een balk en 1 tel aan het begin van de volgende balk (totaal dus een 4-telsmaat). Dat geeft bij het scannen van trad. muziek naar klavar het volgende probleem:
2. In bovenstaand voorbeeld zal KlavarScript de maten dan opdelen in een 3-tels maat en een 1-tels maat.
3. Hierbij vermeld ik ook dat bij gebruik van SharpEye ik de maten aan het einde van de muziek open laat (SharpEye heeft daar blijkbaar in dit geval geen moeite mee).
4. Ook wordt als gevolg daarvan bij de volgende maat de telling, in dit geval 4 tellen opnieuw aangegeven.
5. Verwijder nu in KlavarScript de maatlijn tussen de 3-telsmaat en de 1- telsmaat.
6. Wat nu nog overblijft is het verwijderen van de extra telweergave na de verbeterde maat.
7. Klik met de rechter muisknop op één van de cijfers van de overbodige telling.
8. Klik op verwijderen.
9. Voer deze handeling zo veel mogelijk uit als nodig is.

3. Vervolg opgedeelde maten in de trad. notatie

Voor de gebruikers van SmartScore is het goed om te weten, dat dit programma zich net iets anders gedraagt dan SharpEye. In het geval van de vorige beschrijving, betekent dat:

1. SmartScore sluit een balk (uit zich zelf) af met een maatlijn, ook al staat die er niet.
2. Zo ontstaat aan het einde van de balk. Bij een 4-telsmaat, een maat met (bijv.) nootjes voor 3 tellen. SmartScore meldt dan ook een fout voor de maat.
3. Aan het begin van de volgende balk bevat de maat slechts nootjes voor 1 tel. Ook daar meldt SmartScore dat er iets fout is.

Wordt dit SmartScore-bestand (met zijn fouten) overgezet naar een Xml-bestand en ingelezen in KlavarScript, dan krijg je dus ook een 4-telsmaat met maar voor 3 tellen noten 9 en dus stoptekens en wat lege ruimte), gevolgd door een 4-telsmaat met maar voor t tel noten (en ook weer stoptekens en 3 tellen lege ruimte).

Deze onvolkomenheid is gemakkelijk te corrigeren:

1. Door het gereedschap “Selecteer maten “aan te klikken, dan in de maat voor 3 tellen noten, de laatste (lege) tel te selecteren en die te deleten, schuift het gehele gedoe een tel omhoog.

2. In de volgende maat staan dan in het begin 3 tellen zonder noten. Selecteer dat lege stuk en delete ook dat.
3. Herhaal dat op dezelfde manier voor eventuele maten met dezelfde fout.
4. Waarschijnlijk moet aan het eind de dikke eindmaatlijn verplaats worden.

4. Tellijntjes buiten de balk

KlavarScript heeft soms de onhebbelijke gewoonte om tellijntjes buiten de balk te plaatsen. Het lijkt erop of dat vooral voorkomt bij smaller gemaakte balken. Je kunt die tellijntjes heel dikwijls niet verwijderen met het symbool uit het symbolen menu. Het is dan voldoende om binnen de balk (waar dan meestal geen tellijntje staat) opnieuw een tellijntje te plaatsen. De tellijn buiten de balk verdwijnt dan vanzelf.

Tekst in de muziek

1. Meer tekst uit het symbolenmenu dan in eerste instantie mogelijk is

In KlavarScript kun je tekst bij de muziek plaatsen vanuit het symbolenmenu (ppp/fff en Tempi enz.). Omdat in dit symbolenmenu niet altijd het woord te vinden is wat je zoekt, maak ik gebruik van het volgende:

1. Schuif één van de woorden uit het symbolenmenu (Tempi) in de muziek.
2. Klik met de rechtermuisknop op dit woord.
3. Klik op eigenschappen.
4. Wijzig het woord in wat je maar wilt.
5. Klik op Ok.
6. Schuif het nieuw gemaakte woord met Shift ingedrukt naar de plaats waar je het wilt hebben.
7. **Wijzig vooral niets** aan het profiel van de tekst omdat dat ook gevolgen heeft voor alle andere tekst in de muziek.

2. Akkoordsymbolen plaatsen

1. Plaats de cursor op een linkerhand noot waar een akkoord symbool moet komen.
2. Klik nu bijvoorbeeld voor A7 tegelijkertijd op A.
3. Een menu verschijnt met daarin hoofdletter A.
4. Vul hier nu nog een 7 in.
5. O.K.
6. Toen Marco dit op mijn verzoek gemaakt heeft, heb ik hem gevraagd het akkoord net boven de nootstok te plaatsen. Later kun je dat symbool eventueel met Shift ingedrukt verplaatsen.
7. Voor een kruis gebruik ik # (hekje) voor een mol gebruik ik de kleine b.

3. Vertikale streepjeslijn in KlavarScript

Een foutje in KlavarScript is dat je geen verticale streepjeslijn kunt trekken. De z.g. streepjeslijn wordt als een dichte lijn weergegeven.

De volgende manier kost wat tijd maar dan heb je ook wat:

1. Open het zangtekstmenu in KlavarScript.

2. Tik een aantal malen (zoveel als nodig) de verticale lijn (2 lijntjes boven elkaar), die direct onder de Backspace toets staat, in. Doe dat met iedere keer een spatie ertussen.
3. Plaats deze lijntjes bij willekeurige noten in de muziek.
4. Schuif daarna deze lijntjes netjes onder elkaar waar de lijntjesstreep moet komen.
5. Een nauwkeurig werkje, maar dan heb je een prima streepjeslijn.

4. 2^e manier om een verticale streepjeslijn te maken (sneller)

Nog een mogelijkheid om een verticale streepjes lijn te realiseren gaat als volgt:

1. Kies het gereedschap “txt”
2. Maak op de plaats waar de streep moet komen een (erg) smal vertikaal tekstvlakje.
3. Tik in dat vlakje het verticale streepje van het toetsenbord (onder Backspace). Druk op Enter.
4. Herhaal 3 tot het vlakje vol is.
... et voila!